

Etatsstyring 2018

Tilbakemelding til Kunsthøgskolen i Oslo

Etatsstyringsmøtet	
Dato og tid	16.05.2018 kl. 09.00 – 11.00
Sted	Kunnskapsdepartementet, Kirkegata 18, Oslo
Møtedeltakelse fra institusjonen	Jørn Mortensen, rektor og styreleder Anna Lindal, styremedlem Kirsti Bræin, styremedlem Ole Petter Ribe, styremedlem Torben Lai, seksjonssjef for studier og forskning
Møtedeltakelse fra departementet	Rolf L. Larsen, avdelingsdirektør Haakon Kobbenes seniorrådgiver Erling Wist, fagdirektør Erik Øverland, seniorrådgiver Olve Sørensen, seniorrådgiver

Profil og utviklingsstrategi

Kunsthøgskolen i Oslo ser seg selv som en eliteinstitusjon og legger vekt på å ha høye ambisjoner. Når det gjelder utdanning, satses det på å utfordre studentene maksimalt i et godt læringsmiljø, og studentene uttrykker at de verdsetter studietilbudene. Gode resultater og stor arbeidsinnsats viser at man lykkes.

Styret ved KhiO vedtok i 2017 en strategi for 2017-22, som synes godt forankret i hele institusjonen. Denne strategien uttrykker også en klar ambisjon om å styrke det kunstneriske utviklingsarbeidet ved institusjonen. KhiO har gjort et grundig utredningsarbeid i samband med begrepsavklaring og vurdering av kunstnerisk utviklingsarbeid i relasjon til tradisjonell akademisk forskning. Den avklaringen man synes å ha nådd, innebærer en overveiende satsing på kunstnerisk utviklingsarbeid og en tilsvarende reduksjon mht. akademisk forskning.

Departementet ser at selv om mulighetsstudien om forpliktende institusjonssamarbeid mellom KhiO, AHO og NMH endte med en felles avklaring av at alle tre ønsker å forbli selvstendige institusjoner, ga den også impulser til omfattende samarbeid mellom autonome læresteder. KhiO gir uttrykk for satsingsvilje og forventninger til de mulighetene dette åpner. Det er noe departementet ser på med velvilje. KD håper det videre arbeid i større grad vil

synliggjøre tiltak som gjøres for å få til bedre samhandling mellom de tre institusjonene både faglig og teknisk.

KhiO er i ferd med å utvikle en utviklingsavtale. Etter fellesmøtet 11. april sendte departementet sin tilbakemelding med kommentarer til forslaget og innspill til vurdering i videre utforming av avtalen. På etatsstyringsmøtet ble både forslaget og tilbakemeldingen drøftet, og høgskolen så frem til videre arbeid mot et nytt utkast som skal leveres høsten 2018.

Resultater og måloppnåelse

Kvalitet i høyere utdanning

Kvalitet i utdanningen skapes i hovedsak lokalt. Tiltak og rammebetingelser fra myndighetene skal legge til rette for det arbeidet som må skje på den enkelte institusjon. I Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* er det formulert mange forventninger til institusjonenes arbeid. Sentralt er gjennomgang av studieprogrammene for å sikre helhet og sammenheng, økt bruk av fagfellevurderinger for å styrke kvalitetskulturen og utvikling av meritteringssystemer for utdanning for å bidra til at arbeidet med å utvikle god undervisning verdsettes.

KhiO har god rekruttering og høy gjennomstrømming på bachelor- og mastergradsstudiene. Studentene har høy faglig tidsbruk og er stort sett fornøyd med studiene ifølge flere undersøkelser. En intern undersøkelse viser imidlertid også at man har forbedringspotensiale på noen områder. Mulighetene for utveksling, oppfølging av uønsket seksuell oppmerksomhet og kommunikasjon og samarbeid er områder der studentene gir institusjonen litt lavere vurdering.

Det er positivt at flere av forventningene og tiltakene i Meld. St. 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* blir gjenspeilet i KhiOs strategi samtidig som KhiO er i gang med konkrete tiltak. I samband med denne oppfølgingen, vurdering av masterstudiene høsten 2018 og løpende utvikling av studietilbudene, får høgskolen også en mulighet til å styrke samspillet med omgivelsene og justere porteføljen og innholdet i utdanningene etter de behov samfunnet og bransjene har.

En tydeligere satsing på internasjonalisering hører med i denne tilpasningen. Det har vært en positiv utvikling i arbeidet med utreisende studenter, men antallet er fortsatt lavt. Departementet deler høgskolens vurdering av at antallet kan økes og ser frem til den videre utviklingen i bruk av Erasmus+. Ledelsens innsats her er etter departementets oppfatning spesielt viktig.

Høgskolen ønsker å bidra i samarbeid med andre til å etablere og utvikle doktorgradsutdanninger i utøvende og skapende kunst. Departementet noterer seg at KhiO har høye ambisjoner når det gjelder å utvikle kvaliteten i den nye ph.d.-graden. Departementet ser fram til å følge denne utviklingen, men også det arbeidet som blir gjort med å øke gjennomføringstakten for ph.d.-kandidatene.

Opera- og teaterutdanningene trenger etter institusjonens vurdering fornyelse og restrukturering. Departementet er kjent med at det har vist seg utfordrende å bli enig med Norges musikkhøgskole og Den Norske Opera & Ballett om utforming av en ny utdanningsenhet. Vi ser fram til fornyelsen som skal lede til et bedre operatilbud, samtidig som det skal tas opp studenter til et revidert masterprogram i teater.

Kandidatundersøkelsen som ble gjort i 2017, viser at KhiO tilbyr god og relevant utdanning. Når tre av fire kandidater er sysselsatt med design/kunstnerisk arbeid som hovedaktivitet og 71% har sysselsetting som bygger på studiene, er det et godt resultat. Departementet merker seg spesielt at denne vedvarende tilknytning til kunstfeltet er stabil til tross for at over halvparten av kandidatene har lav inntekt.

Lærerutdanning

Kunsthøgskolen har 16 studenter på PPU, litt flere enn planlagt. Skolen har ambisjon om å ha 20 studenter på PPU innen 2020. Oppfølging av lærerstrategien og tettere samarbeid/partnerskap med barnehage og skole er viktige tiltak for å sikre god kvalitet i denne delen av utdanningen. Departementet ser frem til resultatene av dette arbeidet, og deltar gjerne i en diskusjon om mulig utvidelse av lærerutdanningen ved KhiO.

Meld. St. 25 (2016–2017) Humaniora I Norge

I humaniorameldingen står det blant annet at humaniora er en underutnyttet ressurs i møtet med samfunnsutfordringene slik de er definert i langtidsplanen og Horisont 2020. Meldingen slår fast at humanistene sitter med kunnskap og verktøy som brukes for lite.

I tildelingsbrevet for 2018 står det:

"Universiteter og høyskoler bør legge til rette for mer utfordringsdrevet humanistisk forskning og utdanning med vekt på områdene [1] integrering, migrasjon og konflikter, [2] de store teknologiskiftene, samt [3] klima, miljø og bærekraft."

Dessuten uttrykker KhiO i sin strategiske plan og i utkast til utviklingsavtale klare ambisjoner om å være 'til stades i verda', blant annet som bidragsyter til estetisk danning, demokratiutvikling, arbeidsmarked og omstilling. Denne ambisjonen kan knytte sammen arbeid med humaniora-feltet og de samfunnsrettede ambisjonene KhiO uttrykker i årsrapporten.

Kunstnerisk utviklingsarbeid

I og med at KhiO satser på kunstnerisk utviklingsarbeid framfor akademisk forskning, er det ikke unaturlig at institusjonen skårer svært lavt på overføringer fra Norges forskningsråd og fra EU.

Når det gjelder kunstnerisk utviklingsarbeid, kan KhiO vise til omfattende aktiviteter, og departementet har notert seg dette med interesse.

Departementet registrerer en interesse, både hos studenter og hos institusjonens ledelse for å involvere studenter i arbeidet med kunstnerisk utviklingsarbeid. Å gjøre studentene mer

delaktige vil kunne bidra til å øke forståelsen og mangfoldet, og kanskje sette enda mer fart i utviklingen av KU-feltet.

Departementet ser også positivt på de økende aktivitetene KhiO kan vise til når det gjelder samarbeid med og bidrag til eksterne samfunnsaktører. Både utstillinger, seminarer, workshops og debatter inngår i KhiO satsinger. Samarbeidet med NRK som ledet til programserien "This is it" er et eksempel på at slike prosjekter kan nå et bredt publikum. Departementet er imidlertid enig i KhiOs vurdering i at en nøye må tenke på omfanget av slike tiltak, og at det kanskje i større grad enn i dag må gjøres tydeligere prioriteringer.

Digitalisering

Digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren gir institusjonene klare utfordringer.

KhiO har forutsetninger for å trekke inn digitale plattformer i den kunstneriske utdanningen. Departementet forstår at det foregår en diskusjon om hvordan dette skal skje, og om hva som er forutsetningene med hensyn til å kombinere fysisk uttrykk med digital representasjon.

Det er positivt at KhiO er kommet langt med organisering av sikkerhet og beredskap, også på IKT-området. Rapporteringen på dette feltet er imidlertid mangelfull, selv om det ser ut til at man har på plass et ledelsessystem for informasjonssikkerhet. Departementet imøteser senere rapportering om operasjonaliseringen av systemet i organisasjonen.

Stortinget vedtok ny personopplysningslov 28. mai 2018. EUs personvernforordning (GDPR) gjennomføres i den nye personopplysningsloven som tidligst vil kunne tre i kraft i juli 2018. Det nye personvernregelverket gir enkeltpersoner sterkere rettigheter og virksomhetene noen nye plikter. Det blir bl.a. strengere krav til risiko- og konsekvensutredninger, plikt til å føre protokoll over alle behandlingsaktiviteter og å bygge personvern inn i nye IKT-løsninger. Departementet forutsetter at KhiO endrer rutiner og iverksetter tiltak som sikrer etterlevelse av det nye personvernregelverket. Nyttig informasjon finnes på UNINETTs og NSDs hjemmesider."

God ressursbruk og forvaltning

KHiO har et ganske rimelig nivå med hensyn til avsetninger av mottatte bevilgninger ved utgangen av 2017. Departementet arbeider for å redusere nivået for sektoren som helhet.

KhiO har foreløpig ikke alvorlige økonomiske problemer, men driftsresultatet for siste regnskapsår var negativt. Det regner departementet med at man gjør noe med. Høgskolen har iverksatt effektiviseringstiltak innenfor økonomiforvaltningen, men påpeker at disse først vil gi effekt på litt lengre sikt. Det er bra at slike tiltak gjøres, men for å sikre resultater, må også andre muligheter for effektivisering vurderes. Departementet har merket seg utviklingen i bemanningen ved KhiO. Det har vært en jevn vekst i antall stillinger siden 2013, samtidig som institusjonen arbeider for effektivisering. Siste år økte lønnskostnadene med 3,1% mens andre driftskostnader minket 1,16%.

Bygningers verdiskapning for sektoren avhenger av i hvilken grad campus legger til rette for og støtter institusjonenes strategi og måloppnåelse. Institusjonen er ansvarlig for at arealene brukes på best mulig måte. Nye læringsformer, arbeidsformer og arbeidsredskaper, ikke minst innenfor IKT, krever og legger til rette for nye måter å planlegge og sikre arealeffektivitet. I det videre arbeidet med utvikling av campus forventer departementet at KhiO sørger for funksjons- og behovsanalyser som legger til rette for en fremtidsrettet og god utnyttelse av campus når det er behov for endringer.

Det planlegges en funksjonsanalyse for bygninger og bruk av areal. KhiO ønsker i denne sammenheng å ta et initiativ til samarbeid med departementet. KD har også fått en henvendelse fra KhiO med ønske gjennomgang av husleiekontrakten. Kontrakten forvaltes av KhiO, men er fremforhandlet av KD i sin tid. KD registrerer at KhiO ønsker å bruke Statsbygg til å vurdere kontrakten og om denne har blitt oppfylt av Br. Jensen. KhiO fikk tilført 13 mill kr i 2003 og 23 mill kr i 2010 i rammen som husleiekompensasjon for å kunne oppfylle leiekontrakten og KD forventer at KhiO oppfyller sine forpliktelser innenfor de økonomiske rammer som foreligger.

Opprettelsen av et reinvesteringsfond er et godt tiltak og en forutsetning for å opprettholde standarden på verkstedene. Det er søkt om 39 mill kr til rehabilitering og reinvesteringer i verksteder og scener. En slik søknad behandles i forbindelse med de normale budsjettprosessene, men KD vil påpeke at KhiO har et selvstendig ansvar for å opprettholde bygningenes utstyr og standard.

Det har vært mye oppmerksomhet om trakassering, særlig seksuell trakassering, i academia. I universitets- og høyskolesektoren er det skjeve maktforhold, både mellom ansatte, mellom ansatte og studenter og mellom studenter, som innebærer særlig risiko for trakassering. Lovverket slår fast at studenter og ansatte skal ha fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø. Departementet mener universitets- og høyskolesektoren har tatt problemene på alvor, bl.a. er det gjennom Universitets- og høyskolerådet etablert en arbeidsgruppe for arbeidet med å bekjempe trakassering. Departementet forventer at alle universiteter og høyskoler fortsetter arbeidet med å bekjempe trakassering.

I desember 2017 mottok KD varsler om seksuell trakassering ved KhiO, og har fulgt opp disse. KD har også mottatt varsler om det i enkelte fagmiljøer ved KhiO brukes metoder som kan ha medført fysisk trakassering av ikke-seksuell karakter. Disse er også fulgt opp. Vi minner om at departementet ønsker å bli holdt orientert om hvordan de sakene som er varslet om, håndteres og avsluttes.